

Örfi idare ilân edildiği bildirilen Moskova'da Kremlin'in bir görünüşü

S. B. Müdafaa komitesi kararile

Moskova'da örfi idare ilân edildi

- 1 — Gece yarısından sabah beşe kadar ışıklar söndürülecek,
- 2 — Dahili inzabat kuvvetleri N. K. V. D. kuvvetlerine tevdi edilmiştir.
- 3 — Şaşırtma hareketlerinde bu lumnağa teşebbüs edenler derhal idam olunacak.

Moskova, 20 (A.A.) — Sovyetler Birliği müdafaa komitesinin bir kararnameinde şöyle denilmektedir:

- 1 — Moskova ve civarında örfi idare ilân edilmiştir.
- 2 — Gece yarısından sabah saat 5 e kadar ışıklar söndürülecektir.
- 3 — Dahili inzabat servisi N. K. V. D. kuvvetlerine tevdi edilmiştir.
- 4 — «Şaşırtma hareketleri»nde bulunmağa teşebbüs edenler derhal idam edileceklerdir.

Başka bir kararname ile General Jonkof Moskovanın harici cephesi kumandanlığına tayin edilmiştir. Aynı kararnamede hükümet merkezi müdafaaının garnizon kumandanı Artemieff'e tevdi edildiğini bildirmektedir.

Orel cennubunda Almanlar nehri geçememişler

Londra, 20 (A.A.) — Moskova radyosu, pazar akşamı, Moskovanın 320 kilometre cennubarkisinde kân Orel kesiminde Rusların yapmış oldukları muvaffakiyetli mukabil taarruzlara telmih etmiştir.

Radyo spikeri şöyle demiştir: Dün Orel bölgesinde Almanlar, cep henin muhtelif kesimlerine karşı taarruzlar icra etmişler ve ilerlemek teşebbüsünde bulunmuşlardır. Kitaa-tımız, bu taarruzları püskürtmekle kalmıyarak birçok muvaffakiyetli mukabil taarruzlar yapmışlar ve düşmana ağır zayıat verdirmişlerdir.

Spiker, dün sabah düşman kütanelerinden mürekkep bir grupun sandallarla bir nehri geçmeğe teşebbüs etmiş olduklarını fakat yarı yolda tüfek ve mitralyöz ateşine maruz kaldıklarını, birçok kayıpların devrildiğini veya tahrir olunduğunu ilâve etmiştir.

Biraz sonra yapılan diğer bir teşebbüs de akamete uğramış ve düşman, nehirde birçok ölü bırakmıştır. Aynı kesimde yapılan diğer iki çarpışma esnasında Almanlar inhisama uğratılmışlar ve cem'an 600 maktul bırakılmışlar, 6 tank ve 2 otomobil kaybetmişlerdir.

İngiliz matbuatının mütealeaları

Londra, 20 (A.A.) — Rusyadaki askeri vaziyette Uzakşark vaziyeti hakkında mütealealar yürüten Times gazetesi diyor ki:

Almanların muvaffakiyet iddiaları biraz mübaleğah olmakla beraber dik-kate şayan neticeler elde etmiş olduklarını kabul ve teslim etmek icap eder.

Times, Alman taarruzunun kuvvati Almanların harbin şimdiki safhasını sona erdirmeye azmetmiş olduklarını göstermekte olduğu ve Almanların gayretlerini iki misline çıkarsakları önümüzdeki birkaç hafta için de bir had buhran devresine intizar

Sovyet harb tebliği

Moskova istikametinde şiddetli taarruzlar başladı

Diğer iki noktada anudane muharebeler oldu

38 Alman, 17 Rus tayyaresi düştü

Londra, 20 (A.A.) — Gece yarısı nesredilen Sovyet tebliğinde Almanların Moskova istikametinde yaptıkları şiddetli taarruzların geri püskürtüldüğünü bildirmektedir.

19 ilkteşrinde muharebeler cep henin bütün istikametlerinde devam etmiştir. Majask ve Maleyavroslavotz istikametlerinde bilhassa anudane muharebeler cereyan etmektedir.

Alman ve faşist kitalarının şiddetli taarruzları geri püskürtülmüştür. 17 Sovyet tayyaresi düşürülmüştür. 17 Sovyet tayyaresi kayıptır.

Samara şehri

Sovyet hükümetinin şimdiki merkezidir

Roma, 20 (A.A.) — Sovyet hükümeti Volga nehri üzerindeki Samara şehrine nakledilmiştir.

Moskova, 20 (A.A.) — Rus resmi tebliği: Ordumuz, cephenin her tarafında şiddetli muharebeler yapmıştır. Moskovanın cennubunda 100 kilometre mesafede bulunan Mojaisk ile yine cennuba 120 kilometre mesafede bulunan Malojarovslavet'de düşmanın hücumları püskürtülmüştür. Düşman hatları gerisinde çete muharebeleri şiddetlenmiştir.

etmek doğru olacağı mütealesındadır.

Times ilâve ediyor: Japonyadaki son kabine tebeddülü ile Alman ordularının kazanmış oldukları muvaffakiyetler arasında bir irtibat görmek mümkün değildir. Japon siyasetinde henüz temasaif bir inkişafa delâlet edecek bir âlâmet yoktur.

Birleşik Amerikada, Dominyonların ve İngilterede efkârıumumiyeinin ani ve tereddütsüz olarak göstermiş olduğu mukabele ile Felemenk Hindistanının kendisine her türlü tecavüze karşı şiddetle müdafaa etmek azmi, hiç şüphesiz Tokyoda ehemmiyetle kaydedilmiştir.

Times gazetesi, demokrat devletlerin bugün cereyan etmekte olan muazzam harpte Rusyanın uğramış olduğu muvakkat mağlubiyetlerden istifadeyi istihdaf eden her türlü teşebbüse karşı bütün kuvvetlerle seri ve azimkârane bir harekette bulunmaktan başka Sovyet Rusyaya yapacakları yardım şekli yoktur, mütealeasını ileri sürmektedir.

Bir tarihi hatıra... Sovyet hududu, 20 (A.A.) — Öfî: Dün geceleri Sovyet tebliğinde zikre-

Vişiden gelen

haberlere göre

Timoçenkonun sağcenahı, Almanları durdurmuş

Vichy, 19 (A.A.) — Haber verildiğine göre Kalinin bölgesinde, Moskova sahillerinde ve Tulann batısında anudane muharebeler devam etmektedir. Görünüşe göre aşağı Volga ile Moskova arasında bulunan Timoçenkonun sağ cenahı Alman ileri hareketini durdurmağa muvaffak olmuştur.

Moskova radyosuna göre:

Almanların tardedildiği "O" şehri hangisidir?

Londra, 20 (A.A.) — Moskova radyosu pazar günü akşamı yaptığı neşriyat esnasında cepheden «Kızıl Yıldız» gazetesine gelen bir telgrafa göre Alman kitalarının cephenin garp istikametinde bulunan üç şehirden tardedildiğini bildirmiştir.

Telgrafa şöyle denilmektedir: Yedinci Alman tümeni cephenin şark istikametinde bulunan «O» şehirden tardedilmiştir. Alman kitaları iki şehirden daha tardedilmişlerdir.

Stalinin beyannamesi

Moskova, sonuna kadar müdafaa edilecek

Lodra, 20 (A.A.) — Stokholmden alınan telgraflara göre Stalin bir beyanname neşrederek Moskovanın sonuna kadar müdafaa edileceğini bildirmiştir. Beyannamede halkın sükûnetini muhafaza ettiği ve Kızılordu'ya elinden gelen yardımı yapmağa hazır bulunduğunu kaydedilmektedir.

Japonya tedbir alıyor

Bütün muhaberata sansür kouldu

Tokyo, 20 (A.A.) — 20 ilkteşrin-den itibaren Japonyada harikle yapılacak bütün muhaberata sansüre tâbi tutulacaktır. Mektup gönderecek olan kimseler, mektuplarını açık olarak bizzat postahane gişelerine tevdi etmek mecburiyetindedirler.

dilen Maloya - Roslavet Moskovanın 120 kilometre cennubgarbisinde, Moskova - Kaluga demiryolunun üzerindedir.

Bu şehrin nüfusu 7 bin kişiden ibaretir. 24 ilkteşrin 1812 senesinde Napolyon ordusu Moskovadan çıktıkta sonra burada Rus kuvvetleriyle karşılaşmış ve cereyan eden muharebeler Fransız kuvvetlerinin inhisalı ile neticelenmiştir. Bu kuvvetler ricat ederken esasen ileri hareket esnasında harap olan Smolensk yolunu takibe mecbur olmuşlardır.

Yeni Japon kabinesi hakkında Vişiden gelen malûmat:

Yeni hariciye nazirinin zevcesi Alman'dır

Bu bir harp kabinesidir

Rus - Japon harbindenberi böyle bir kabine görülmemiştir

Vichy, 20 (A.A.) — Tokyo kabinesi ilk içtimamı akdetmiş ve vaziyetini müstaceliyetine binaen mesaisine rekor teşkil edebilecek bir zaman içinde başlamıştır.

General Tojo'nun başvekil, aynı zamanda harbiye nazırı olması ve askeri faaliyetten uzaklaşmasına müshahitler istisnai bir mâna atfetmektedir. Böyle bir vaziyetin eşine ancak 1914 de Mareşal Teranchi'nin kabinesinde tesadüf edilmiştir. Yeni kabine Rus — Japon harbindenberi Japonyada iktidara geçen kabinelerin en enerjik olanıdır.

Japonya'ya karşı nasıl bir tavır takınacağı merakla beklenen Bay Ruzvelt

Donanmanın büyük şefleri tarafından kabineye bir amiral ile iki vis amiralin idhal edilmiş olması Japonyanın mukadderatında ordunun pek mühim bir rol oynadığını göstermektedir. Japon siyaseti, «Tojo, Shimoda ve Togo» tarafından idare edilmektedir.

Müşahitler Togo'nun hariciye nazırhına getirilmesini Japonyanın mihverle tesanüdünü teyit eden bir hâdisse telâkki etmektedirler.

Togo Almanlara karşı şahsî muhabbeti ve Almanya işlerindeki ihtisası ile tanınmıştır. Berlinde sefaret kâtibi, müsteşarı, nihayet 1937 de sefir olarak bulunması dolayısıyla bu şehirden birçok tanıdıkları vardır. Zevcesi de Almandır.

Togo Vaşingtonda sefaret kâtibi, Moskovada sefir olarak bulunmuştur.

En Son HAVADİS

Bay Hitlerin gazetesi ilân ediyor:

Moskova Pazartesi günü düşecek!

Berlin, 20 (A.A.) — Moskovanın birkaç güne kadar düşeceği söylenmektedir. Hatta bazıları, şehrin düşeceği günü de tesbit ediyorlar:

Önümüzdeki pazartesi. Voelkischer Beobachter, ez-cümle diyor ki:

Bu suretle Londra, Moskovanın sükutu günü olan pazartesi günü yine Sovyetlerin kahramanca mukavemetini sena edecek ve İngilizler hâlâ, şehrin Rusların ellerinde olduğunu iddia edecekler.

Batırılan Amerikan muhribinde 11 kişi öldü

Vaşington, 20 (A.A.) — Keaney muhribinin bir limana geldiği bahriye nezaretince bildirilmektedir. Muhribin mürettebatından 11 kişi eksiktir. İki ağır yaralı vardır.

İngiliz Tebliği

Akdenizde büyük hava akınları

Sardunya bombalandı

Elmas hava meydanı tahrir edildi

Bazı mihver gemilere tam isabetler olduğu görüldü

Kahire, 20 (A.A.) — Pazar akşamı nesredilen Ortasarak İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

17/18 ilkteşrin gecesi donanmaya mensup tayyareler Orta akdenizde bir düşman kafilisine muvaffakiyetle taarruz etmişlerdir. Orta hacimde iki ticaret gemisine torpille tam isabetler kaydedilmiştir. Bundan başka daha küçük bir vapurun da yaralandığı tahmin edilmektedir.

Aynı gece İngiliz hava kuvvetlerine mensup ağır bombardıman tayyareleri Sardunya'da, Elmas'da hava meydanlarına taarruz etmişlerdir. Hareket pistleri, kırsallar, hangarlar ve hava meydanının diğer binaları ve tayyarelerin dağılma meydanları üzerinde birçok bombalar infilâk etmişlerdir.

Bütün bu hareketlerden bütün tayyemiz dönmüşlerdir.

Sabık Boks şampiyonu C. Anderson İsveç'te tevkif edildi

Meğer bu adam, bir kaçakçı ve hırsız çetesinin reisi imiş...

Stokholm, 20 (A.A.) — Zabitâ, son zamanlarda bir kaçakçı ve hırsız çetesini idare etmekte olan Avrupa sabık boks şampiyonu Jon Andersonu tevkif etmiştir.

Amiral Byrd, Almanyaya meydan okuyor

Boston, 20 (A.A.) — Fransaya hitaben radyoda nesredilen bir nutukta kontr amiral Byrd demiştir ki:

Hitler Amerikayı bir taarruz neticesinde yenmedikçe harbi kazanamaz. Amerika imalatına telmih eden Amiral şunları söylemiştir:

Bir gün gelecek gökyüzü Amerikan tayyareleriyle simsiyah olacak ve bu tayyareler şimdiye kadar icat edilen en müessir silah olacaktır.

Tiyatrodan anlayan, tiyatroyu seven münevverler arasında bir anket:

Hamlet nasıl oynandı?

Sadri Ertem, Ulunay ve M. Feridunun fikirlerini neşrediyoruz.

Anketi yapan: Sadi Günel

Mektep sıralarının, her şeyi olduğu gibi ilmi bile, cemiyet içindeki rolünden daha alıptullu ve hayali gösteren bir «prestij»i vardır.

Bu tesirlerdir ki ben de «tenkit» denen şeyi; «niçin?» ler ve «çünkü» lerle ölçülen ve hattâ tecrübeye gelir müsbet tarafları olan bir «ilim» diye kabul etmiş; ve daha ileri giderek bir de «tekniki» olacağına inanmış-tım.

Gustave Jonson sahifelerini karıştırırken bu duygum bir prestij derecesini bulmuş; Gringaire gazetesi-nin «Madam Bovary» sütunlarında ise veda kapılmışım. O kadar ki Muallim Naci - Hüseyin Cahit müca-(Devamı Sa. 2, Sü. 5 te)

İspanya ve İngiltere

İngiliz kralının kardeşi İspanya'da...

Madrid, 20 (A.A.) — Dük de Gloucester pazar günü Cebelittarihtan na rekette İspanyayı ziyaret etmiştir. Dük otomobile Lalinea'da hududu geçmiştir. Maiyeti başka bir otomobile kendisini takip etmekte idi. Otomobile motosikletli iki İspanyol memuru refakat etmekte ve bunların arkasından bir polis arabası gitmekte idi.

Dük ve maiyeti Alceiras'da Cris-

Eğer Amerika Rusyaya yardımında devam ederse

Japonya ile harp muhakkak

Japonya Hariciye Nezareti sözcüsünün mühim beyanati

Tokyo, 20 (A.A.) — Japon Hariciye Nezaretinin organı olan Japon Times and Adversiter gazetesi, pazar günkü başmakalesinde yazıyor:

Eğer Japonya ile Birleşik Amerika münasebatı, şimdiki gerginliği muhafaza edecek olursa Amerikanın Sovyet Rusyaya yapmakta olduğu yardım, bir haddi tecavüz ettiği takdirde Pasifikte vaziyetin vahamet kesbetmesi hemen hemen muhakkaktır.

tina otele inerek öğle yemeğini İspanyol memurlarıyla birlikte orada yemişlerdir.

HÂDİSELER - FİKİRLER

Bir sulh akdi ihtimali var mıdır?

Hâmid REFAİK

OPONYADA depreşme Pasifikte her ileri hareket istikametinde genişlemeyen, Amerika harbe girmeden, Rus müdafaaı son mukavemet noktasında da iflâsa sürüklenmeden, acaba, bir sulh akdi ihtimali var mıdır?

Kelimeleri efsaneleştirilen unsurları bir tarafa bırakarak, en katı muhakeme zaviyesi içinden, ihtimali dokuyan lifleri ayıklamaya çalışalım:

1. — Kara Avrupasında, Almanya lehine münakaşasız kaydedilebilecek askeri bir zafer mevcuttur. Bunun neticelerini idrak galibin hakkı değilse bile kudreti cümlesindedir. Bu teşebbüse engel olmak, mevcut harp vasıta ve kuvvetlerinin derecesine göre, bugün için, mümkün değildir.

Bunun ileriye doğru inkişafı da bol ümit vaatetmiyor. Şu halde bu noktada, emri vâkileri yumuşak bir istihaleye doğru götürmekten başka yapılacak birşey yok demektir.

2. — Gelelim Rus meselesine: İngiliz ve Amerikan yardımları genişlemedikçe ve metodlarını

değiştirmedikçe, Rus mukavemetinden ciddi neticeler ummak mümkün olmadığını, bir mevzu olarak değil, bir bedahat olarak ileri sürmüştük. Bugün bu hakikatten hiç birşey değişmiş değildir. Hatta, Amerikanın, harbe girmek ihtimalleri karşısında, büsbütün hazırlıklı bulunmak zarureti dolayısıyla, yardım endasesini daraltmak mecburiyetinde kalacağı da şüphesizdir.

O halde

3. — İngilterenin tek başına birşey yapabileceği mümkün olmadığı gibi, Japonya karşısında nefis müdafaaı kaygısına düşecek ve hattâ düşmüş bir Amerikan da, Avrupa işlerinde ciddi bir müdahale tesiri yaratabileceğine ihtimal verilemez.

Evet, yine, o halde? Sulhü bir atfet olarak düşünmek, yeniden harp sebepleri için düşmek demektir. Böyle bir sulhün olmaması olmasından hayırlıdır.

Şu halde yapılacak şey, galip ve mağlup devletlerin, bir an, en sade hattâ basit «aktiselim» e avdet ederek, dünyayı yeni baştan kurmak için, zorunlulukları tecrübe edilmiş esaslar dahilinde sulhü tesise çalışmalarıdır.

Bu mümkün mü? Niçin olmasın? Zorunluluklar emrettikten sonra!..

Hâmid REFAİK

Yeni bir tefrikamız

Kazan'ın son günleri

-Büyük tarihî tefrika-

[Rusların, Alman tazyiki karşısında hükümet merkezlerini Moskovadan kaldırıp Kazan şehrine naklettiklerini bugün Ajanslar bildirdiler. Kazan, eski bir Türk hanlığının merkeziydi. 1552 de İstanbul sarayına

fâkim olan Hürrem sultanın desisesi yüzünden Kanuni Sultan Süleyman yardım edemediği için Moskov'ı Gröndükü İvan Vasileviç tarafından zaptedilebilmiş olan bu şehir tarihî ve en şanlı müdafaaalarından birini yapmış.

Bayram ertesini bekleyiniz!

OBJEKTİF

Okunacak kitap

Hatemî Seniî SARP

Son yıllarımız, istatistik malûmatının da pek güzel teyit edeceği bir şekilde, kitap neşriyatı bakımından, hiç de aşağı hiç de fakir yıllar olmamıştır.

Her sahada, pekâlâ, bütün güçlüklerle, bütün mahrumiyetlere rağmen neşriyatın arkası kesilmiş değildir. Fakat istediğiniz kadar çalışmaya ve neşriyat yapmaya; beklemediğiniz gaye, sizin ve sizin gibilerin çalışmasıyla varılacak bir gaye olmaktan çıkmıştır.

Son yıllarımızın bütün neşriyatı, pek çeşitli sahalarda, birçok gayretler ve emekler hasasına olmuştur. Ve bunları yücede getirenler, meydana koydukları sayfalara sahip olabilmek için, uzun meslek ve ihtisas yıllarını bu işlere hasretmişlerdir.

Bu gayretler, bu çalışmalar bize umduğumuz neticeleri vermiyor. Sebabi gayet basit: Çünkü bu işde gayret, çalışma ancak tek taraflıdır. Yazmak kâfi değildir; kitap neşretmek kâfi değildir; okuma meylinin, okuma zevkinin dumura uğramış denebilecek bir halde bulunduğu bir zamanda, bu tek taraflı çalışmaların varabileceği hangi neticeler?

Klasik tahsil merhaleleri dışında okumaya ait bir meyil, bir zevk teşekkül etmiş midir? Buna müsbet cevap güç verilebilir. Kitap sayfaları dışında öyle bir hava teşekkül etmiştir, ki bu hava ile mahsur kalmış insanlar için okumanın bir ihtiyaç olduğu fikri bile gülünçtür.

Hakikat budur; bunu itiraf etmek acı da olsa, zararlı değildir.

Hayata gayet garip, gayet acıip istikametler gösterenler eksik olmuyor. Onu rapizapla sokmak için zihin yoranların emekleri, zevk ve münasiplikten başka hünerleri olmayan bir takım insanların, her ciddi emek önünde anlamamaktan gelen bir dudak büküntüsü gibi garip edâlarla karşılaşılıyor... Ve okumayı bir zevk, bir meyil diye asıyacak yerde, aksi yoldan, mübalâsırlığın her çeşidile, zihniyle böyle bir meyilden var kuvvetlerle akıymaya çalışıyor oluyorum.

Okuma ihtiyacını dudak büküntüsüyle tasvir yeltenenlerin kendilerini göstermekten çekinmedikleri bir piyasada, bu kadar kitap neşriyatı, büyük bir fedakârlık değil midir, daha ne istersiniz?

HATEMÎ SENÎ SARP

Müzisiyenler arasında...

Bayan Saime diyor ki:

Musiki bir milletin mazisini bütün an'alerile ve tarihile yaşatacak bir kudrette olmalıdır

Bayan Saime, piyanoda güzel bir saz semaisi dinlettikten sonra, akordeona da alafanga parçalar çalıp hem şark, hem de garp musikişile olan alakasını hünerle isbat ederek, çenesini dizlerinin üstündeki akordeona dayıyarak şöyle başlıyor:

— Yemek, içmek ve eğlenmek de dahil olduğu halde hiçbir şey beni musiki kadar alâkalandırmaz. Musiki benim arkadaşım, yoldaşım, kısıca sevgilimdir. Ben ondan, insanî düşüncelerin en temiz ifadelerini ve en menfaatsiz gönül arzularını ifşa eden büyük sır buldum. Onu her şeyin üstünde se verim. Çünkü, insanlığın karakterleşmiş duygularına en inanılacak bir tercümanıdır.

Musikinin hüznü, beşeri ızdırapları kirlenmemiş bir genç kızın rıyasız göz yaşları kadar temiz; negesi ise bir çocuk safveti kadar masum olarak akseder.

— Bu meziyetleri bizim musiki eserlerimizin hangilerinde buluyorsunuz?

Düşünmeden ve çenesini akordeonun kaldıraçları heycanla cevap verdi:

— Halk nağmelerinden... Musiki bir milletin mazisini bütün an'alerile ve tarihile yaşatacak kudrette olmalıdır ki onu bütün hasmetle yeni nesillere devredabilsin. Ebediliğin, yaşamakla kalmış olduğuna inanmıyor muyuz? Şu halde ebedi olan eserler, milyonlardan milyonlara geçenken özlerini de kaybetmeyenlerdir ki bu vâsıta taşıyan halk nağmeleridir.

Bu düşüncemi şu misalimle de isbat edebilirim. Ben Anadolu'nun birçok yerlerini gezdim ve oralar da mahalli konyuamların hiç bulunmadığı olduğunu gördüm. Zaten halk, babadan gördüğünü muhafazayı biraz da dinî bir borç sayar, ve ona sadık kalır. İşte bu haslet kendini musiki nağmelerinde de göstermiştir.

Münevver zümre zaman zaman, dilinde olduğu gibi, musiki zevklerinde de tahavvül ve temayüller göstermiştir. Ve hatta daha denilen hastalıklı malûl olarak milli zevklerini bile unutacak kadar olmuştur. Halkta ise bu hiç görülmeyen bir şeydir.

Su halde, özüne en temiz samimiyetle bağlı kalan halkın; nağmelerinde de bu hususiyeti gösterdiğine inanmak en tabii şeydir. Ben onun dededen aldığı toruna nakleden en seçilmiş insan olduğuna inanıyorum ve bunun içindir ki, asırların üstünden aşan ve neslimizin aile seciyesinden en su katılmamış şekilde yaşayan halk musikişine gönül veremeyi bir fantezi değil, bir insanlık ve sanat borcu olarak telâkki ediyorum.

Saimenin bu kuvvetli müdafası ve heycanı beni biraz düşündürdü. Çünkü, daha önce karde-

Bayan Saime

şile beraber çalıp söyledikleri ve kendisi çalıp bir şarkının garp çeşni taşıması ve çok fantezi olusu, onun içinde yaşayan halk ruhuna hitap etmekteydi. Bunu tebarüz ettiren sualime gülümseyerek ve düşüncelerinde çok samimi olduğuna anlatan şu cevabı verdi:

— Haklısınız, bu eserim halk musikişine olan bağlılığıma boş gösterecek kadar fantezidir. Fakat şu iki noktayı gözönünde tutmanızı rica ederim: Bir kere ben eser sahibi olmakla iftihar eden ve eserlerini bir iddia kuzu olarak ortaya süren bir insan değilim... Duygularım beni birkaç musiki cümlesi karalamaya sevketti... Hepsini bu kadar. Sonra «melez musiki» diye bir de ad taktığınız çesniye yaklaşmaktaydım da hoş görünmez lüzumdu. Çünkü ben de bu devrin çocuğuyum ve içinde yaşadığım insanların gündelik tesirlerine kapılmam da tabiidir.

SADI GÜNEL

A leni teşekkür

Refikam Neriman Tunaboylu apandisit ameliyatını pek kısa bir müddet içinde yapan ve başaran Haseki hastahanesi 13 üncü harif ve cerrahi koğuşu operatörü Bay Kâzım İsmail ile asistan doktor Galibe, başı hemşire ve diğer hemşire ve hasta bakıcılarla hademeleri, Yalova makamı Bay Nureddin ile akraba ve dostlara telgraf ve telefon ve mektupla hastahaneye bizzat gitmek suretiyle hatırı soranlara Akşam gazetesinde Bay Ali Ertürk'e alenen teşekkürlerimi sunmağı bir vacibe bilirim arzı gülerim ederim.

Yalova Kılıç mahiyeti müdürü Nuri Tunaboylu

(Filtre) İlerinizi Türk Hava Kurumuna vermekte üç milli cemiyetin gayelerine bir anda yardım etmek inkanımı elde etmiş olacağınız.

SIRASINA GÖRE

Yeni Fransız adaleti

Suphi Nuri İLERİ

Bu içinde bulunduğumuz için, ci umumi harpte Lehistan'dan sonra mağlûp olan Fransadır. İlk darbeyi yiyen Lehistanın hiç olmazsa kahramanca müdafaa ettiği bir Varşova muharebesi var, Fransızlar ise maalesef değil Parisi, hatta hiçbir yeri Varşova gibi müdafaa edemediler, hatta o mes-hur Verdün bile, Bugün Fransanın üçte ikisi Almanlar tarafından işgal olunduktan sonra ancak üçte birini bir dereceye kadar hürdür.

Bu işgal olunmamış Fransanın başına seksen yaşını geçmiş mes-hur Verdün müdafâi Mareşal Pöten geçmiş bulunuyor.

Cumhuriyet rejimini, liberalizmi ve parlamantarizmi bir kalemlerle yıkıp yerine papas tarafından muhafazakâr ve totaliter bir muvakkat rejim getiren Pöten ve taraftarları dahilde sosyalistlere ve komünistlere karşı pek şiddetli, fakat Almanlara karşı pek zayıf bir siyasal taktikle başlıyor.

Hattâ Fransız ekfârı umumiyesinden korkmasa Almanların emrine ordu ve donanmalarını da verecekler.

Bu suretle hem galplerin sözde gözüne girecek ve hem de dünyâki mütefekkiri olan İngilizlere çalacak. Gafiller bilmiyorlar ki eğer bir gün Almanların elinden kurtulup hür ve müstakıl olacaklar ise yine o beğenmedikleri İngilizlerin sayesinde mümkün olacak.

Şimdi gelelim mağlûbiyet mesulünün muhakeme ve mahkûmiyetleri bahsine. Eski Başvekil Daladier, eski başkomandan General Gamelin, eski sosyalist partisi reisi ve başvekil Leon Blum ile beraber birkaç siyasi şahsiyet son günlerde mübâhale kalebentliğe mahkûm olmuşlar ve bunu da Pöten radyo ile âleme iftihar ile iflan etmiş.

Bir defa mesul fert midir, yoksa kapitalist burjuva sistemi midir? Sonra eğer fert ise 1918 denberi Fransanın başında bulunmuş olanların hep birden mesul olması lâzımdır. Çünkü dahili ve harici siyasî fena idare edenler, askerî hasarlıklarda kusur eyleyenler cümlelerini birkaç ayda değil tam yirmi senede tamamlamışlardır.

Bir de nazırlar için bir müste-rek mesuliyet vardır. Kabinenin her azası mesuldür.

Bizim bildiğimiz bir hakikat varsa o da Mareşal Pöten ile General Veygand da harbiye nazırlıklarında bulunmuşlar. Onlar da ordunun hasırlanmasından aynı derecede mesuldürler.

Su halde mesullerin bir kısmını, diğer bir kısmın mahkûm ettirme, si doğru değildir ve âdilete de hiç uymaz. Zaten hem tarih, hem de bugün esir fakat yarın hür olacak olan Fransız milleti bu parti ve kin âdâletinin verdiği gayri adil mahkûmiyet kararını kabul etmeyecektir.

Fakat Vatan ve milletin hürriyet ve istiklâlini isteyen General De Gol ile taraftarlarını Almanların hatırı için ölüme mahkûm eden bir rejim ve bir âdâletten ne beklenilebilir?

Damat Ferit devrinin pek acı bir surette tatmış olan biz Kemalist Türkler böyle düşünmekte haklıyız ve zaten bütün Fransızlar da bizim gibi düşünüyordular, fakat ne yazık ki bize hürriyeti öğreten o insanlar şimdilik hürriyetlerine malik değillerdir.

Suphi Nuri İLERİ

Piyasada hareket

Avrupadan külliyetli miktarda manifatura geldi

Gelen mallar arasında çay, kahve çivi ve çivi tel de vardır

Basra ve Mersin limanı ile İskenderun limanına müteahhi olan Akdeniz yolları, bilhassa Avrupa ile olan kara muvassala yollarla Trieste ve Karadeniz nakliyatının gülden güne inkişaf etmesi ve bilhassa Almanya ile ticaret mu-kavelesi akdi piyasada derin bir inşirah husule getirmiştir.

İthalât eşyası arasında manifa-tura mühim bir mevki almaktadır. Avrupa'dan kara yollu gelen manifa-tura eyyasından maada evvelce iki vapurla Mısra kadar gelip orada kalmış olan muhtelif manifa-tura partileri de Mersin yollu sehirimize getirilmiştir.

Bu meydana Mersine küçük par-tiler halinde gelen yünlû kumaşlar fiyatları karşılıyacak miktarda de-gildir. Memleketin muhtelif yer-lerindeki yerli kumaş mamûlâtı

ŞEHİRVE MEMLEKET

Yeni mebuslarla namzetler müte-fikan seçildi

Ankara, 19 (A.A.) — Boş kalan Ağrı mebusluğuna emekli Korgene-ral Kemal Doğan, Bilecik mebuslu-ğuna Kâbil Büyük Elçisi Memduh Şevket Esenalı, Denizli Mebuslu-ğuna İzmir Belediye Reisi Doktor Beh-çet Uz, Manisa Mebusluğuna emek-li Korgeneral Ali Rıza Artunkal ve Mardin mebusluğuna da eski Burdur mebusu Halid Onran, 19 İlkteşrin 1441 Pazar günü yapılan intihapta, parti namzedi olarak ittifağda seçil-mişlerdir.

KISA HABERLER

MÜTEFERİK:

★ Dahiliye Vekilliği nüfus esa-sına göre köylerimizi sıraya koy-maktadır. Tasnif bittikten sonra köylerimizin durumu tesbit oluna-cak, sonra köylümüzün kalkınma-sına yarar kararlar alınacaktır.

★ İstanbul ile Unzüköprü ve Kırklareli arasında işlemeğe olan 8 numaralı yolcu treninin İstanbul ile Hadımköy arasındaki tarifesin-de değişiklikler yapılmıştır. Ayın 22 sinden sonra bu tren Sirkeci'den 8,30 da kalkacak ve Hadımköyüne 10,18 de varacaktır. Tren bundan sonra eski tarifeyle yoluna devam edecektir.

★ Edirne Şahhat ve İhtimalî Mu-avenet Müdürü Dr. Haşim Sirman ikinci umumi müfettişlik Şihhi müsavirliğine tayin edilmiştir.

★ Belediye kendi kamyon ve kamyonetlerini perdesper azaltı-larak bunların yerine araba koy-mayı münasip görmüştür. İnhisar-ları idaresi bira fabrikası da araba lardan istifade edecektir.

★ Devlet Şurasında açık bulun-an ikinci sınıf muavinliği Şiirt defterdârı Bay Sükrü Düner ta-yin edilmiştir.

★ Koyun ve keçi derisi fiyatları çok artmıştır. Alâkadarlar bunu sebebşiz görerek tetkiklere geçmişlerdir.

★ Şimdilik ham derinin borsada muamele görmesine karar veril-miştir.

★ Maarif Vekâleti, ilk ve orta okullarla, İhselerinde ders veren ka-dın öğretmenlerin, okul içinde gi-yinış tarzlarına ait bir talimatna-me hazırlamıştır.

Kadın öğretmenler, okulda bulundukları esnada yeknesak ve süslüz bir elbise giyeceklerdir. Bu elbisenin şekli ve yapış tarzı bu talimatnamede izah olunacaktır.

MAARİFTE:

★ Memleketimizdeki ilk mektep çağındaki çocukların 8 teğrisinani cumartesi günü yapılacak sayımı için hazırlıklara başlamıştır. Sa-yım, kapı kapı dolayışmak sureti-le yapılacak ve o gün 7 — 16 yaş arasındaki çocuklar evlerinden di-şarı çıkmayacaklardır.

★ Üniversitede yapılmakta olan güz devresi ikmal imtihanları so-na ermek üzeredir. Hukuk ve İktisat fakültelerinde imtihanlar a-yın 26 sinda neticelenecektir. Not-lar ayın 28 inde talebelere tebliğ olunacaktır.

★ Yüksek Ziraat Enstitüsü vete-riner fakültesi iç hastalıklar doçen ti Dr. Tervik Başer ve aynı fa-külte parazitolojî doçenti Dr. Nevzat Tüzüç'ün ikinci sınıf pro-fesörlüğe terfi etmişlerdir.

Hamlet Nasıl Oynandı?

(Başı 2 incede)

delesini bile lüzumundan fazla ekri-ci» görür; «tenkit» mefhumunun «Kavgalarım» adlı bir kitaba zorla hapsedirilmesi insafsızlık sayar-dım.

Bugün de iman ediyorum ki tenkit denilen şey, ya kalemlerle yapılan bir nevi «kavgâ, küfür» ve yahut da adliye vekâletine ödenen bir «kurt-a-yısa masrafı»dır.

İşte Muhsin Ertuğrul — Celâleddin Ezine mücadelesi gibi bir de mi-sal var, önümüzde.

Hamlet, iyi oynandı, kötü oynan-dı derken iş mahkemeye düştü. Adli hükümler Muhsin ve Celâleddin ala-kadardır. Fakat, fikri hükümler bütün münevverleri ilgilendireceğin-den, bu hususta söz söylemek salâh-iyeti olan kalem sahiplerinin düşünce-lerine müracaat ediyorum.

İskemlesini bana verip kendi aya-tı kalacak kadar heycanlanan M. Feridun:

— Celâleddin haksızdır, diye ma-saya abandı, çünkü, büyük bir gay-retle meydana getirilmiş olan bir e-se-re hücum etmiştir. İnsan istedik-ten sonra, dünyada tenkit edilemeye-cer eser yoktur. Hamlette ise, ese-rin muvaffak olabilmesi için hiçbir cihet ihmal edilmemiştir.

Yalnız şu cihete çok dikkat et-mek lâzımdır. Eğer buna, «klasiklik» diye tamamen muhafaza etmemiştir» diye hücum edilmiş isteniliyorsa de-riim ki, dinde bile zaman telâkileri-ne uygunluk nasıl düşünülmüyorsa, Hamlette de bunu nazarı itibare al-mak leap eder. Bugün oynanacak Hamlet eski Hamlet değildir ve ola-maz da.

998 harbinden biraz evvel, Hamlet Fransada iki tanınmış rejisör tar-fından, tamamen değişik iki başka ifade ile sahneye konmuştu. Birinin çok beğenilip diğerinin benimsen-me-digini tetkik ve tenkitlerde okudum. Bunlarda «Verslan» bile başka idî. Fakat râğbet görmeyen yıkılma-mıştı.

En sarılı kanaatin şudur ki; fena bir eser iyi bir aktör kurtaramaz, ve iyi bir eser iyi bir aktör gökleri çakırır. Hamlet ise Türk sahnesinin iftihar edileceği bir şekilde ve hat-tâ Avrupada bile yüzümüzü ağarta-cak bir muvaffakiyete oynanmıştır. İğni boşaltmış olanın verdiği hafiflik, benden evvel paradesünü kapı dışarı fırlayan M. Feridundan sonra hocam Sadri Erteme kostum.

Vaktile felsefe derslerine girerken yüzünü kaphayan talî tebeşürün giz-gillerle bakışlarını doldurdu.

— Hamlette, diye başladı, önce klasiklerdi oynamak meselesini dü-şünmek lâzımdır ki, bu güç bir şey-dir. Bu gibi eserleri, vatanları olan memleketlerde görmeden oynanmak değil, seyretmek bile isabetli olmaz. Verinde, hiç olmazsa birkaçını görüp mukayese yapmak lâzımdır. Sonra bunda tiyatro an'anesi pek yenidir. Bizim içinde ki birtakım eskilikle-lerin olması tabiidir. Ve zaten mü-nevver seviyesinde tiyatro sevilme-si arasında da bir fark yoktur ki. Um-mî kültürümüzdeki eskilikde boyun eğerek tiyatroyu geride bırakmak da doğru olmazdı. Başlamak lâzımdı, başlandı. Rönesans kültürüne geç-giren her cemiyette bu gibi aksaklıklar her sahada kendini gösterir.

Eğer her işimiz Hamlet gibi per-desini açarak gösterilmesi imkânı ol-saydı, kimbilir bu büyük hataları-mız çıkardık mıydık?

Su bakımdan da insafsı olmamız l-ap eder ki, t. Rönesans âyınların denberi, yüzlerce senelik sanat ma-zileri ve sahne an'aneleri olan insan-ların bir zincir gibi bu san'at halka-sını koparmadan; ilim, felsefe ve te-fekkür elhazırları beraber yürüme-lerindeki sürri ve görürleri kavramak lâzımdır.

Çok tabiidir ki onların yaptığı şey başka olur; anasının evinden kaçıp sahne de iş başarmaya çalışan ve pek çok eskiliklerle mücadeleyle mecur olan insanların yapacağı da başka... Kınasacası: Yeniyle ve eskimle çok ve bitmekte olan bir devirle başlamakta olan bir devrin ortasındayız ki, bütün dava buradadır.

Yazarlarına tashihindeki titizlikle biraz korkuğun tanıdığım Ulunayı, ma-sasının başındaki gülen bakışlarıyla cana yakın buldum. Uzun Avrupa hayatında görüp anladığı Hamletta, bizde oynanan Hamlet arasında bir mukayese yapmamış istedim ve büyük bir gaf yaparak da temsili sey-redip etmediğini gördüm, hem de birkaç gün evvelki tenkidini okumuş olduğum halde. Tatlı bir kahkaha et-ti ve:

— Benim de yarında birleip çık-a-camı mı zannettiniz, dedi. Seyret-tim. Hem de sonuna kadar ve zevkle. Bugün bile Muhsinle dargım. Fakat bu, hakikati söylemeye mani ola-maz. Hamleti Avrupada da gör-mevcut bin tona yakın çivi var-dır.

Muhtelif memleketterden mü-te-ferrik surette çivi ve çivi tel de gelmektedir.

düm. Hem de Sryanne Despre'dir. Bu diğer artistlerden çok muvaffak ol-muştur. Onun oyununu da düşün-rek diyorum ki, Hamlette pek az ku-sur buldum. Teyin sesini tavandan aksetmesi gibi. Yoksa Hamlet Türk sahnesinde pek büyük bir muvaffaki-yette oynandı. Mahmut Moralî ile Avni Dilligil'i unutmamak şartile, Hamlet rejimî yapan Talât bir da-ha tebrik etmek isterim. Eğer Ham-let bir mevcudiyet gösterecek kud-retle oynanmış olsaydı onunla bu ka-dar meşgul olmağa değmezdi.

Her aktörün rolünde bir hususi-yet vardır. Bu hususiyet bazan piy-esi bütün çerçevesinde harice çıkar. Meselâ Komedî Fransenin en tanın-mış artistlerinden De Max, kendin-den evvel sahneye sesinin girmesi-i isterdi. Bu suretle bazan oynadığı piyeslerde tadilat yapıldığı olmuştur. Fakat Shakespear, Molyer, Rastine, Cornelle gibi büyük ustaların piyes-lerinde aktörler hususiyetlerini an-cak rolün çerçevesinde gösterebilir-ler. Bunun haricine çıkmağa hakları yoktur. Ve zaten çıkamazlar da.

Binaenaleyh ben gördüğüm Ham-let temsilleri bizde oynanan Ham-let arasında, aktörlerin ancak ken-di hususiyetlerine ait bir mukayese yapılabılır fikrindeyim. Bu itibarla Talât hiç fena bulmadım. Hattâ bi-raz daha ilerisine kadar gidecek di-yebilirim ki, bizdeki Hamlet temsili-bazı «Akteşyan» münkekkilleri de-dikleri gibi tiyatromuz için utan-dırıcı bir temsili değildir ve şunu da iddia edebilirim ki herhangî bir Av-rupa sehrinde kemalî iftiharla oyna-nabiliriz de... Bizde de klasik hem oynanabilir ve hem de seyreddir. Bunun aksini iddia etmek hakikaten hata-dır.

SADI GÜNEL

Maliye Vekili dün geldi

Maliye Vekilimiz Fuad Ağralı dün sabahki ekspresle Ankara'dan şehri-mize gelmiştir. Vekil bir müddet İstan-bulda kalarak tetkiklerde bulun-a-caktır.

Trenlerde bayram tenzilâtı yapılmıyacak

Her sene İstanbul - Ankara ara-sındaki trenlerde Devlet Demiryolları tarafından tenzilâtı bir tarife tatbik edilmekteydi. Bu tenzilât bu sene tat-bik edilmeyecektir.

Kızıl Yusuabinin Teltim-nar köy felâketzedelerine 1700 lira yardımında bulundu

Mardin (Hususî) — Vilâyetimizin Nusaybın kazasının Teltimnar köyün-de çıkan bir yangın neticesinde 48 vatandaş açığa kalmıştır. Bu aç ha-ber alınır alınmaz felâketzedelerin iâşe ve iskânları için vilâyetimizce icap eden tedbirleri tevessül edil-miş ve âcili ihtiyaçlara sarfedilmek üzere şehrimiz Kınay cemiyeti ta-rafindan Nusaybın kaymakamlığına derhal 160 lira gönderilmiştir.

Felâketi haber alan Kınay umumî merkezi de telgraf havalesi olarak Rızat Bankası vasıtasile felâkete uğ-rayanlara verilme üzere 1540 lira göndermiştir.

Nışan

Muharrir arkadaşlarımızdan Sadi Günelin akrabası, Ankara telefon iş-leri müdürlüğünde Asım Özensoy'a, askeri hakim Hülsü Alpan'ın kızı Melahat Alpan'ın dün nışanları ya-pılmıştır. Kendilerine devamlı saadet dileriz.

RADYO

7.30 Program	18.30 Müzik
7.33 Müzik	19.30 Mem. Sa.
7.45 Ajans h.	19.45 S. 10 dakika
8 Müzik	19.55 Müzik
8.15 Evin sa.	20.15 R. Gazetesi
8.30/8.45 Müzik	20.45 Müzik
12.30 Program	21 Ziraat tak.
12.33 Müzik	21.10 Müzik
12.45 Ajans h.	21.30 Temsil
13 Müzik	21.45 Müzik
13.30/14 Müzik	22.30 Mem. Saat
18 Program	22.45 Müzik
18.03 Müzik	22.55/23 Y. Prog

Yeni Neşriyat:

Geçmiş Günler Ardından

Samanyolu. Yaşamak Kültüri ve Ce-miyet ve insan isimlerle matbuatı-na kıymetli eserler ilâve etmiş ola-n genç edebiyatlarımızdan Kem-al Bekata'nın Geçmiş Günler Ardan-dan isimli yeni bir hikâyesi intişar etmiştir.

(Tanesi 50 kuruş. P. K. 211 Anka-ra.)

Günün Siyaseti

Avrupa milletleri

Şevket BİLGİN

İstiklâl altındaki memleketter hal-kınm ekitsadi bozgunculuk şeklinde beliren hasmane faaliyetine karşı, müher kaynakları, türlü tenidi vas-sılarına baş vurduğunu bildir-mektedirler.

İşgal kumandanlıkları, kendi mü-rakabelerine tâbi olan yerlerde, halkı ayaklandırmaya muktedir kimseleri teerit kamplarına gönderdikleri hal-de, gittikçe işyanıkar bir mahiyet a-lan sobatların genişlemesine mâul olanmışlardır. Bundan anlaşıyor ki, en şaşırtıcı bozgunlardan sonra bile, milletler, hürriyet ve istiklâl mefkûresine bağlılıklarını hayatları-nın üstünde tutmakta ve bu uğurda bütün tehlikelere pervasızca göğüs germektedirler.

Bu müşahede cidden şayanı dik-kattir. Zira Avrupayı baştanbaşa ist-ilâ eden muazzam kuvvetin, her mâ-nayı devirerek yeni ülkeler fethetti-ği, zaferden zaferle koştuğu bir za-mana tesadüf etmektedir.

Bu vaziyette, yuvalarının dağıldır-ğın, vatanlarının parçalandığını gö-renleri, sonu gelmeyen karanlık-lar içinde, bedbaht talihlerine boyun eğe-cikleri zannedilebilir. Halbuki hür insanlık şuurı, vicdanların birleik melikesi olmakta devam ediyor. Ha-yalın alamıyacağı felâketlere taham-mil kudretini veren odur. Koyu ka-ranlıkta, sömürsüz bir âlev gibi, milletlere rehberlik eden de odur.

Galpler, küçük büyük bütün mil-letlerin mukadderatına bizzat sahip olmak haklarını tanıyacaktırlar, ya-rınki Avrupanın galpleri ve mağlûp-ları diye iki kısma ayırmıyacağını her hususta tam müvassata dayanan hakiki bir işbirliği tesis edileceğil daha şimdiden hareketleriyle isbat etmezlerse bugünkü kaynamaların yarın bir feverana inkılâp edeceğin-den kimse şüphe edemez.

Fikrimizce işgal altındaki yerlerde vukubulan hadiseler, hürriyeti zincir-lemenin imkânsız bir şey olduğunu anılatmaktadır.

Ne ölüm cezaları, ne teerit kamp-ları bu davanın şeklini değiştiremez. Biz, ajans haberleri arasında Ge-neral Nedig Sirp millette mesajın okurken bu husustaki kanaatimizi bir delilli daha bulduk.

Sirplar öldürdü bir millet olarak ta-mmırsalardı. Bu harpte, kendilerini idare edenlerin basiretsizliği yüzün-den en büyük talihisizliğe uğradılar.

Yugoslavya parçalanmıştır. Hudut-ları heniz meçhul olan küçük Sirp devletinin mukadderatını idare için General Nedig Almanlarla işbirliği yapmıştır. Bu derece ıslah verici bir durumda, Sirp milletinin eski vahdet-i ni yeniden bulmak ümidiyle çete-ler teşkil ederek mücadele ettiğini öğreniyoruz.

Amerikan gazetelerinin verdikleri haberlere bakırsa, Hırvatistanda Sirplarla Ustaşlar arasında her gün musademeler olmaktadır.

Bosnada, Karadağda, Sırbistann muhtelif yerlerinde yüzlerce kilo-metrekül araziye çetelerin faaliyetle-ri o kadar artmıştır ki, işgal kuvvet-leri ştükalar kullanmağa mecbur ol-muşlardır. İtalyan bombardman tay-yanları de Hersekte ve Karadağda dağılık köyleri birer küçük kale ha-line koyan çeteleri sık sık bombar-dman etmektedirler.

Bu haberler, itaatsizlik hareketleri genişlerse, tenkid seferleri tertip e-dileceğini haber veren General Nedig beyannamesiyle karşılaştırmış Sırbistanda vaziyetini çok karışık ol-duğunu teslim etmek imkânsızdır.

Sirpların bilhassa Rus savaşın da cesaret aldıkları anlaşıyor. Filtâ-kika işgal altındaki yerlerden mühim Alman kuvvetlerinin geri çekildere Rusyaya gönderilmesi bugünkü vaz-i-yetin bir sebebi olabilir. Fakat Rus-ya savaş neticesinde işgal altındaki da-ğlı köyleri birer küçük kale ha-line koyan çeteleri sık sık bombar-dman etmektedirler.

Diğer taraftan şunu da gözönünde tutmak lâzımdır: Abıluş yüzünden Avrupanın istila-ya uğrayan kısmında açık ve tarihî hiçbir devrinde esne tesadüf edilme-miş müthiş bir safalet vardır. İşgal altındaki yerlerde kaynamaların mühim bir salkı de budur.

Üçüncü yıla basan ve dünya-nın altını üstüne getirmekte olan harp, bizi daha kuvvetli, daha tertipli ve fedârlı olmağa zorla-maktadır. En çetin vaziyetler karşısında bile bugüne kadar ol-duğu

Dünkü Futbol maçları

Beşiktaş - Galatasaray 3 - 2 ve İstanbul spor - Fener 1 - 0 netice verdi

Lig maçlarına dün de Fenerbahçe ve Şeref stadlarında devam edildi. Günün en mühim iki maçında yalnız tahminler hülasına olarak Galatasaraylı doksan dakikalık oyunun yetmiş dakikasını tek kale oynadıkları halde 3 - 2 Beşiktaş mağlup oldular. İstanbulspor - Fenerbahçe maçı da 1 - 0 İstanbulsporun lehine neticelendi.

Diğer maçlarda da Pera Takımı, Vefa, Beykoz, Kasımpaşa da Süleymaniyeyi yendi. Evvelâ, Şeref stadındaki maçların tafsilâtını verelim:

Galatasaray - Beşiktaş

Şeref stadında günün en mühim maçı İstanbul şampiyonu Beşiktaş, Galatasaray arasında idi. Bu karşılaşma Şazi Tezcanın idaresinde oynandı. Maçın tarzı cereyanına geçmeden evvel heyeti umumiyesi ve aldığı netice üzerinde bir kaç noktaya işaret edelim.

Beşiktaşın dünkü zayıf kadrosu karşısında Galatasarayın galip gelmesi lâzımdı. Fakat Galatasaraylıların ne olsa yeneriz, kafasile harekelleri bu mağlubiyeti doğurdu. Bir buçuk saatlık oyunun yetmiş dakikasını tek kale halinde oynayan sarı kırmızılılar bir parça da kafasızlıklarının kurbanı oldular. Beşiktaşlılar da zayıf olduklarını takdir ederek bu zaafı telâfi için ortaya bütün enerjilerini koymaları kendilerine hakikaten kıymetli bir galebe kazandırdı. Fakat şunu da kaydetmeden geçmiyelim ki Beşiktaşın eksikliği enerjilerle beraber, Galatasaray kalecisi de dolurdu ve bu neticeyi elde etmelerine büyük bir yardımcı bulundu. Beşiktaşlılar her şeyden evvel Galatasaray kalecisi ne teşekkür borçludurlar.

Maçın tarzı cereyanına geçelim: Beşiktaşlılar kadrolarında geçen senenin şampiyon takımından Mehmet Ali, Feyzi, Hüseyin, İbrahim, Sabri, Sükrü ve ara sıra da oynayan Eşrefin mahrum olduğu halde diğerlerinin yerlerine genç oyuncular koymak suretinde çıktılar. Buna mukabil sarı kırmızılılar da Adnan ve Ankara'yı giden Mehmet Aliden mahrumdular. Oyun çok canlı başladı. Herkes Galatasarayın derhal hakim olması beklerken bunun aksine olarak siyah beyazlıların daha müessir oyununu seyretmeye başladılar. Beşiktaşlıların canlı oyunu karşısında bir an için Galatasaraylılar bocaladılar ve bocaladılar. Nitekim çok geçmeden sağdan bir hücum ortaya gelen topu, Sükrü, Osmanın bir birinci takım kalecisi ne yakıştırmayacak hatasından istifade ederek bir kafa vuruşu ile ağlara takarak takımına ilk golü kazandırdı. Bu gol sarı kırmızılıları daha ziyade bozdu ve beş dakika kadar Galatasaray takımı tamamen ortadan silinir gibi oldu. Bundan sonra tekrar kendisini topladılar.

yan sarı kırmızılılar hücumla geçtiler. Nihayet ortadan bir hücumda Mustafa vole bir şütle ve Mehmet Alinin kıpırdamasına bile meydan bırakmadan beraberlik golünü kaydetti. Çok geçmeden yine Mustafa, Mehmet Alinin müdafaasına rağmen ikinci Galatasaray golünü yaptı. 1 - 0 galibiyet-ten 2 - 1 mağlup vaziyete düşen Beşiktaşlılar, tekrar canlandılar. Galatasaray takımında ne olsa yeneriz kafasile hareket göze carıyordu. Bundan istifade eden siyah beyazlılar hücumlarını sıklaştırdılar. Osmanın bir hatası yine Beşiktaşın imdadına yetişti. Kale önüne düşen topa çıkış yapan Osmanın üstünden aşan top, Sükrü vastasıyla Galatasaray ağlarına takıldı ve vaziyet 2 - 2 berabere oldu. Beşiktaş berabere olduğu- ca daha canlı oynamaya başladı ve Sükrü sıkı bir şütle üçüncü Beşiktaş golünü de kaydederek takımını 3 - 2 galip vaziyete getirdi. Devre de bu suretle bu netice ile kapandı.

İkinci devre Galatasaraylılar baştan nihayete kadar hakimlerdir. Hücum hattı bir çok golük vaziyetlere girdikleri halde bir türlü takımlarını mağlubiyetten kurtarmak golü kaydedemediler. Bu hatta yalnız Mustafanın didimesi göze carıyordu. Beşiktaşlılar da bu devrede daha ziyade tedafül bir oyun oynadılar. Maç ta bu suretle 3 - 2 Beşiktaşın galibiyeti ile neticelendi.

Beşiktaşlıları zayıf kadrolarına rağmen kazandıkları bu galibiyet-ten dolayı tebrik ederken, sarı kırmızılılara da hasmı istiskalın futbolde her zaman için böyle acı neticeler doğuracağını hatırlatmak isteriz.

Sazi Tezcan, dünkü maçı hakikaten güzel idare etti. Bir buçuk saatlık oyunda hiçbir mızıltıya meydan vermedi. Tam manasile mottos terdi.

COKEY

Pera - Taksim

Şeref stadında yapılan Pera - Taksim arasındaki maçın bundan evvelki karşılaşmalar gözünde tutularak Taksim lehine neticelenmesi beklenirken takımın takviye eden Perallı güzel bir oyundan sonra Taksimi 2 - 0 mağlup etmişlerdir.

Kasımpaşa - Süleymaniye

Şeref stadında ilk birinci küme karşılaşması Süleymaniye - Kasımpaşa arasında olmuş. Kasımpaşa salırlar canlı ve güzel bir oyun oynayarak Süleymaniye'leri 5 - 2 mağlup etmişlerdir.

Fener stadında:

İstanbulspor - Fenerbahçe
Fener stadında günün en mühim maçlarından birisi de Fener - İstanbulspor arasında olmuştur. Fenerbahçe idare heyetinin yan-

Bu Günün EN SON Haberleri

Baltık denizinde Alman donanması

Bir kruvazör ve iki muhrip kaybetmiş...

Vichy, 19 (A.A.) — İngiliz radyosu, İngiliz filosunun Baltık denizinde Almanlara karşı büyük bir muvafakiyetle kazanmış olduklarını haber vermektedir. Bir Alman kruvazörü batmış, bir tanesi de hasara uğramış. Bundan başka iki torpido muhribi batırılmıştır.

EN SON HAVADIS — Bu telegrafa bir yanlışlık olacak. Baltık denizine bir İngiliz deniz filosunun girebilmesine imkân yoktur. Binaenaleyh bu filo olsa bir hava filosudur.

Mihverciler Afgani terk ediyorlar

Peşaver, 19 (A.A.) — Reuter: Kâbil radyosunun bildirdiğine göre, Alman ve İtalyan tebeaları Afganistanı terk etmektedirler. Afgan hükümeti, Alman ve İtalyan tebealarının memleketlerine Hindistan - Irak - Türkiye yolu ile serbestçe dönmeleri hakkında İngiliz teklifini kabul etmiştir. Afgan hükümetinin bu yoldaki kararı, Alman ve İtalyan elçiliklerine bildirilmiştir. Elçilikler bu mesele üzerinde mutabakatlarını beyan etmişlerdir.

İş hareketleri ve doğan itikid nihayet çok sevilen Fenerbahçeyi mağlubiyete sürüklemiştir. Arasında hümet ettiğimiz zevatın da bulunduğu bu idare heyeti içinde bulunan bazı kimselerin hislerle hareket ederek kılıpların mukadderatı ile oynamaları, Fenerbahçe taraftarlarında olduğu kadar Türk spor efkârı umumiyesinde de her halde fena bir tesir yapmıştır.

Necdet Gezenin idaresindeki bu oyuna sarı lâcivertliler yine ek-sik bir kadro ile ve şu şekilde çıkmışlardır:

Murat - Murat, Faruk - Enis, Esat, Ali Rıza - Turan, Naim, Melih, Cemal, Cemil.

İlk dakikaları karşılıklı hücumlarla geçen bu oyunda onuncu dakikadan sonra Melih'in şahsı gayretle Fenerliler daha üstün bir oyun oynamaya başlamışlar, fakat gol kaydedememişlerdir. Nihayet 31 inci dakikada sağdan bir hücumda Tarıhan bir ortasını Kadir, Fener kalecisinin hatasından istifade ederek gole çevirmiştir. Bu gol, sarı lâcivertliler canlandır-mış ve İstanbulspor kalecisi teh-dide başlamışlardır. Bu arada Fener lehine olan bir penaltıyı hakem vermemiştir. Devre de bu suretle 1 - 0 sona ermiştir. İkinci devrede Faruk bir sakatlık geçi-erek oyunu terk etmiş ve Fenerli-ler oyuna on kişi olarak devam mecburiyetinde kalmışlardır. Sarı lâcivertliler bütün gayretlerini rağmen mağlubiyetten kurtulama-mışlar, maç ta 1 - 0 İstanbulspo- run lehine neticelenmiştir.

Beykoz - Vefa

Fener stadında ilk birinci küme maçı, Beykoz - Vefa arasında olmuş, yeşil beyazlılar hakim bir oyun oynayarak maçı 3 - 1 kazanmışlardır.

Vefalılar ilk gollerini penaltıdan Fikret vastasıyla kazanmışlar-dır. Devre sonlarına doğru Fik-ret ikinci Vefa golünü kaydetmiş ve birinci devre 2 - 0 kapanmış-tır.

İkinci devrede daha canlı bir oyun oynayan Beykozlular yegane gollerini Refii vastasıyla kaydet-mişler, fakat Hakkı üçüncü Vefa golünü yapmış ve maç ta 3 - 1 Beykozun mağlubiyetiyle neticelen-miştir.

İkinci küme maçları

Dün Fenerbahçe ve Şeref stad-larında yapılan ikinci küme ma-çlarında da Topkapı Alemara 4-1 Davutpaşa da Ramiye 5 - 1 ga-lip gelmiştir.

Hava tehlikesini önlemek için havada kuvvetli olmak lâzımdır. Fitre ve zekâtınızı Hava Kuru-muna vermekle bu tehlikeye kar-şı koymuş olacaksınız.

Japonya'da:

"Dış siyasette şimdiden harp vaziyeti mevcuttur,"

Japon donanması yeni vaziyetleri de göğüsleyecek

Yeni kabine ilk toplantısını yaptı

Japonya, kendisini saran çemberden kurtulmasını bilecektir

Tokyo, 19 (A.A.) — D. N. B. Başvekâlet selâhiyetlerinin resmen yeni kabine reisine devri için huzuru şart olan Prens Kono-ye'nin hastalığına rağmen, yeni To-jo kabinesinin, ilk mutâat icma-mı, 23 birinci teymin günü akde-deceğini, Domei ajansı haber ver-mektedir.

Tokyo, 19 (A.A.) — D. N. B. Bahriye Nazırı Amiral Şimada, bu akşam radyoda memleketi hitab eden verdiği kısa bir hitabede, Japon donanmasının, yalnız Çin hâdisesini halletmeye değil, Japonya'nın göğüs germek vaziyetin de olduğu her türlü vaziyet de-ğişikliğini de hesaba katmağa hazır bulunduğunu söylemiştir.

Tokyo, 19 (A.A.) — Dün baş-layan pasif müdafa talimleri 25 ilkteşrine kadar gittikçe genişli-yerek devam edecektir. İşıklar tamamlı karartılacak ve hakiki bombalarla bombardımanlar ya-pılacaktır.

JAPON GAZETELERİNİN MÜTEALEALARI

Tokyo, 19 (A.A.) — D. N. B. Gazeteler, yeni kabine bakından uzun mütealealar yürütmekte ve Japon milletinin, yeni hükümet-ten, halihazırdaki gerginliğini em-rettiği azımlı siyaseti beklemekte kendisini haklı gördüğünü müte-tefikken söylemektedirler.

Yomiuri Şimbu gazetesi, Jap-on milletinin, çoktanberi böyle bir kabine beklediğini söylüyor. Nişi Nişi gazetesi, bu defa, na-zırların intihabı, her türlü ihtilâ-lı bertaraf edecek şekilde yapı-lmış belirtiyor ve şöyle yazıyor: Dış siyaset sahasında şimdiden harp hali mevcuttur.

Şugai Şagyo Şimbu gazetesi, yeni kabinein teşekkülü, kuv-vetli bir harpî hava yaratacağı mütealeasındadır.

Japon Times An Advertiser şöyle yazıyor:

Japonya, çember içine alınmak tehlikesine maruzdur. Mütchassisların sevk ve idaresi altında kuvvetli gayretler sarfetmekte ve memleketi, bir müdafa harbi-ne, iyiden iyiye hazırlamakta bu tehlikenin önüne ancak geçilebi-lir.

Amerika'da temer-küz kampları kurmaya başladı

Vichy, 20 (A.A.) — Enebilere mahsus ilk temerküz kampı Newyork civarında Long Island'da kurulmuş-tur. Sathı mesahası 16 hektar olan bu kampta 120 çadır içinde 700 kişi barınabilecektir. Harbiye nezaretinin birkaç kamp daha vücuda getireceği söylenmektedir.

Harici Küçük haberler

Hırvatlar ateş hattında

Berlin, 20 (A.A.) — Alman radyo-sunun bildirdiğine göre Dinyeperin şarkında, son günlerde şark cephe-sinde müttefiklere itihak eden Hir-vat kitaları ateş hattına girmişler-dir.

Alman askerlerine tecavüz edenler tevkif edildi

Bern, 20 (A.A.) — Zagrebten bil-diriliyor:

Hırvat dahiliye nezareti 30 Eylülde Alman askerlerine karşı yapılan su-lusad neticesinde 13 kişilerin tevkif e-dildiğini bildirmektedir.

Açlık tehlikesi karşısında Avrupa

Eski Cumhurbaşkanı Kuver diyor ki:

40 MİLYON ÇOCUĞA yapılacak yardım harbin neticesi üzerinde tesir yapamaz.

Newyork, 19 (A.A.) — Sabık Cumhurbaşkanı Hoover, Birleşik Ameri-ka hükümetini, Mihver devletleri ta-rafindan istila edilen Avrupa memle-ketlerine gıda maddeleri gönderme-gi bir kere daha davet etmiştir.

Hoover, radyo ile neşredilen hita-besinde, Birleşik Amerika, sefalet i-çindeki Avrupa memleketlerinde ya-sayan 40 milyon çocuğa zaruri gıda maddeleri gönderecek olursa, harbin askeri neticesi üzerinde, bunun hiç bir tesiri olmayacağını söylemiştir.

Alman cephesini gezmeğe giden Türk generalları

Ali Fuat ve Erkiilet Antonosko tara-fından kabul edildiler

Cephaye giderken Bükreş ataşemi.ite-rimiz ve bir Alman yarbayı kendilerine refakat edecek

Bükreş, 19 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Alman başkumandanlığı tarafın-dan cepheyi ziyarete davet edilen Türk Generalları Ali Fuat ve Erkiilet Perşembe günü Bükreşe gelmişler ve Alman elçisi M. Von Killing'eri zi-yaret ettikten sonra Başvekâlet a-nasından Mareşal Antonosko tara-fından kabul edilmişlerdir.

Alman Ataşemiliteri Albay Spais-ke Türk misafirler şerefine bir ak-şam ziyafeti vermiştir. Başlarında Rumen Genel Kurmayı ikinci reisi General Mazarini bulunduğu halde müteaddit yüksek rütbeli Rumen su-bayları, Türk Ataşemiliteri, Alman hava ataşesi ve diğer zevat da ziya-fette hazır bulunmuşlardır.

İki Türk generali 17 ilktegrinde Yarbay Braun ve Türk ataşemilite-rinin refakatinde cepheye hareket et-mişlerdir.

Bulgaristanda sabotajla mücadele

4 Kumünist idama mahkûm edildi

Sofya, 20 (A.A.) — Sofya as-keri mahkemesi, dün, gayri kanu-ni bir amele teşekkülünün kun-dakçı grupunun reisi ile üç azasını idama mahkûm etmiştir. Bunlar, şimdiden kazalarlı hazırlıyacak-lar, köprüleri berhava edecekler, yangınlar çıkaracaklardı. Mahke-menin verdiği karar, devletin hi-mayesi kanunu ahkâmına tevfiikan verilmiştir.

Norveçte toprak çöküti

Oslo, 20 (A.A.) — Norveçte Ti-espond vadisinde büyük bir top-rak çöküntüsü olmuş, bir kaç ev ve bir çok hayvan toprak altında kalmıştır. Ahali, vaktinde kaçıp kurtulmağa muvaffak olmuştur.

İşveçte komünizm ile mücadele
Stokholm, 20 (A.A.) — Stefani: Adliye Nezaretinin emrile, komü-nist ve komünizm taraftarı bazı gazeteler ve mecmualar toplattı-rılmıştır.

Singapur sahili tahliye mi edilecek?
Amsterdam, 20 (A.A.) — D. N. B. Singapurdan bildirildiğine göre Singapur sahilinin şark ve garbindeki arazinin sivil halkın icabında tahli-yesine müteallik hazırlıklar yapılmış-tır. Bu bapta emir verilir verilmiş projelerin tatbikine girişilecektir.

XIX üncü asrın en büyük faciası 1ci Napolyonun Moskova Bozgunu!

Yazan: Napolyonun perde çavuşu Türkçeye çeviren: Şakir Hasım Burginyon Ergökmen

— Yanına yaklaştım, kınından çıkmış olarak yanımda asılı duran kılıcımı en diri olanına sapladım.

— 18 —

harım yaktığı bir ateşte ısınmak is-teğe kafilenden ayrıldım. Ateşe so-kulduğum zaman, evvelce hikâyesi geçen arkadaşım Guignard'ı gördüm. Macar kantincisi ile birlikte ateşin karşısında birşeyler pişirmekle meş-guldüler.

Birbirimizi öldü sanıyorduk; hal-buki şu felâketli günde karşılaştık ki kusmetimizde varmış. Beni oturttu-lar. Pişirdikleri çorbadan ve etten birer parça verdiler. Bunlara ne ka-dar çok ihtiyacım olduğunu söyleme-ğe bilmem lüzum var mı? Kaç gün-dür birşey yedimmi hatırlıyayıp-ım bile...

Arkadaş, alaylarının uğradığı za-yıyattan bahsediyordu; fakat 15-16 günü bizim alayın verdiği kayıpları bildiği için fazla birşey söylemiyordu. İyi bir hemşeri ve arkadaşımız olan Debonnes hakkında malûmat sordı: 16 sabahındanberi görememiş oldu-ğum syledim. Şuradan buradan ve mümkün olduğu kadar iyi şeylerden konuştuğuktan sonra alaya kavuşmak üzere onlardan ayrıldım.

Alay yolun kenarında yerleşmişti. Gece, sulu bir kar yağdı; bizim i-çin bundan daha korkunç olan pek az şey vardı; çünkü bu bizi, sonra don-durmak üzere, ıyice ısıtıyordu. Rüz-gâr fazla, ateş az, emniyet bakımın-dan vaziyet berbatı. Fakat bunlar, bizi bekliyen yarımlar önünde bir hiçti.

Yaktığımız ateşin etrafına gece bir çok kişiler toplandı. Hemen hemen hepsi silâhendaz alayından idiler. Bunlardan bazı arkadaşlar hakkında malûmat sordum. Bilhassa benimle birlikte askere giren ve şimdi o alay-da teğmen olarak çalışan bazı arka-daşları... Bunların hepsi sağdı; La-porte adı olan biri, meşhur gece mû-harebesinde yaralanmış, fakat orada Ruslardan alınan tek atlı bir kızakla o gündenberi kit'asile birlikte mu-vaffak olmuştu.

Aşağı yukarı gece yarısı, nöbetçi-lerden biri bizim istikametimizde bir süvarinin ilerlemekte olduğu haberini getirdi. Yanına iki kişi alarak ileri furıldım. Birbirimize oldukça yaklaştığımız zaman kim olduğum sordum. Bu, bir bizim dragon süvarimizdi. Az daha yaklaşıncı süvarinin önün-de bir yaya adam bulunduğunu gö-rdüm. Bu defa yayanın kim olduğunu sormak icap etti. Dragon neferi bu-nun bir esir olduğunu söylediği za-man hayretten ve bu arada şüphe-den kendimi alamadım.

Nihayet yanıma geldiler. Bir dragon neferi olarak kendini takdim eden adam Rus zirhli süvari elbisesi giymişti. Hayretimin evvelkiden daha çok arttığını söylemeye hiç lü-zum görmüyorum... Fakat dragon-la konuştuğuktan sonra öğrenmiş ol-duğumun da hayret verici olduğunu siz de şimdi göreceksiniz.

— Arkadaş, bu ne kıyafet?

— Komutan, akşam geç vakit, kaç

gündür içine birşey girmemiş midem aşıktan halsiz düşen atıma ne pa-hasına olursa olsun, birşeyler tedarik etmek kararını verdim ve... bizim karargâhlardan ağularak, Rusların çine girmiş tek çıkar yol saydım.

— Bu bir delilik! E sonra?!

— Gündüz tepelediğim bir Rus zirhli süvari neferinin terkinde taşı-dığım elbisesini giydim. Ve Ruslara gerisinden ilerliyerek karargâhlarına girdim. Ağzım, burnum sarılı idi. Zaten orada da burada olduğu gibi kimse konuşmuyordu.

— Sonra ne oldu?

— Evvelâ şu gördüğün yarım un-çovalını, sonra şu saman çuvalı ile bir torba arpayı ata yükledim ve yavaş yavaş, bizim tarafa doğru Rus karar-gâhından ayrılmaya başladım... Tam dış nöbetçiler hattına geldiğim za-man, nöbetçilerden biri, kim olduğum sordu. Ağzım burnum sarılı ol-duğuna için, bundan istifade ederek, cevap veriyormuş gibi, birtakım ses-ler çıkardım... Ve böyle yarımları ka-dar sokuldum. Fakat artık, bundan sonra, kendimi gizlemeye imkân yok-tu. Kimndan çıkmış olarak yanda a-sılı duran kılıcımı en diri olanına sapladım.

— Bravo, güzel bir iş görmüşsün! Fakat bunun tehlikeli bir iş olduğunu sen de kabul ediyorsun değil mi?.. Böyle bir harekette bulunmak için her halde izin almak lâzımdı.

— İzin, izin. Muhterem komutan, bu halde kimden, nerede, ne zaman izin alınabilir?.. Ve böyle bir iş için izni kim verir?

— Her ne ise, geçmiş olsun!.. Tai-hin varmış! Haydi! bakalım ilerli...

Bu cesur dragonun adı Melet idi. Gecein geriye kalan kısmını bizimle birlikte geçirdi. Ve bana hikâyesini tekrarlariken bu işe, kendisi için de-ğil, Kadet dediği atı için giriştiği ısrarla temin etti. Onun kanaatine (atının hayatını kurtarırsa o da sıras gelince efendisinin hayatını kurtaracaktı).

(Arkası var)

WILLY PORT
Operet
Büyük bir muvaffakiyetle
ŞARK
Sinemasında devam ediyor.

Yeni tefrikalarımıza Bayram ertesi başlıyoruz

Kara Davud

Edebiyatımızda tarihi roman janrını açan ebedî şaheser

Yazan: **Nizamettin Nazif**

Kara Davud, on yedi yıl önce nesredildiği zaman fevkalâde bir âlâka ile takip edilmiş ve bütün neşriyat re-korlarını kırmıştır. On yedi yıldanberi de gerek tefrika halinde gerek kitap halinde hiçbir romana, muvaffakiyetin böyle bir derecesi nasip olmadı.

Kara Davud, eski harfleri bti-miyenler için mechu-lüddür. Bunlar, edebiyat meraklılarına bir fikir vermek için bir zamanlar Resimli Ay müessesesi tarafından edebiyat meraklısı talebelere okutulmak üzere muellife yapılmış olan bir hülasayı kapsararak okumaları da bu, hiç şüphesiz Karadavud adlı muazzam romanla kıyas kabul etmez. Karadavut bir dünyadır, bu hülasa ise o dünyayı tairife çalışan bir makale.

Anadoludan, Trakya'dan, Ankara ve İstanbuldan muhtelif taleplerle karşılaşması üzerine müellif, on yedi yıllık bir fasludan sonra eserini bir daha gözden geçirmiş ve bir çok yerlerini yeniden yazarak âdetâ yepyeni bir eser vü-cude getirmiştir.

Kara Davud, 1925, 1926 ve 1927 de olduğu gibi 1941 — 1942 de de büyük bir âlâka ve heyecan mevzuu olacaktır kanaatindeyiz.

Bayramın geçmesini bekleyiniz!

Arabacının Kızı filmile zafer kazanan
ŞARK Sineması
BU CUMA AKSAMI
HERMAN SUDERMAN'ın şaheseri
Balıkçının Karısı
(Die Reise nach Tilsit)
Oynayanlar:
CHRISTINA SONDERBAUM
ve **FRITZ Von DONGEN**
Hayatın büyük bir halesi... Bir kadın kalbinin ızdırapları...

Arsanızın önünden bir yol geçerse
arsanız kıymetlenir!
●
Cebinize bir tasarruf bonusu girerse
paranız kıymetlenir!
●
Bir tasarruf bonusu alınız.

Hikâye

Hayal ve hakikat

Yazan: OĞUZ ÖZDEŞ

(Bir mürebbiyenin hatıra defterinden)

15 Mayıs

Dün, bahçede, her günkü gibi Nuran ve Aktanla geziyor, onlara kuşların sevimliliğinden, tabiatın güzelliğinden bahsediyordum. Birdenbire kulaklarına ince bir ses çarptı. Başımı geriye çevirdim. Bahçenin parmaklıklar arasında, taze ve toplanacak bir meyve kadar güzel renkli bir yüz gördüm. Bu çocuk yüzü bana sevgi dolu bakışlarla bakıyor, gözleri bir bahar sabahı kadar tatlı bir gülüşle beni süzüyordu. Buna rağmen, onunla alakadar olmak istemiyerek başımı çevirdim ve küçüklerin ellerinde tutarak bahçenin ortasına doğru yürüdüm. Fakat birdenbire küçüklerin ikisi birden ellerinden kurtularak genç çocuğun bulunduğu yere doğru koşmaya başladılar. Ben de hürsila arkalarından yürüdüm... Parmaklığın önüne gelince sert bir sesle genç çocuğa hitaben sordum.

— Ne istiyorsunuz?

Çocuk ani kızardı. Başını uzun müddet önüne eğdikten sonra, fısıldar gibi bir sesle:

— Şey, dedi. Küçükleri severim de...

Sonra başını kaldırarak bana baktı. Koyu yeşil gözleri bugulaşmış gibiydi. Rüzgâr dalgalı ve parlak saçlarını hafif hafif okuyordu.

— Sizi birçok defalar bu küçüklerle gördüm, dedi. Çocuklarınız mı?

Bu suali tuhafına gitmişti. Kaşlarını çatarak sordum:

— Sizi niçin alakadar ediyor?

— Hayır... Alakadar ettiğim için değil. Ama... bilmem ki... merak ettim de.

— Merak mı ettiniz? Hah! Hah! Ben evli değilim. Bu çocukların mürebbiyesiyim.

— Ya...

Diyecek sevgiye bana baktı ve selamlıyarak ayrıldı. Biraz sonra da bir köşeye saptı; kayboldu.

Ne tuhaf çocuk?

16 Mayıs

Bugün gene bahçede çocuklara meşgul olurken o çocuk geldi. Ve demir parmaklıklara başını dayıyarak

— Günaydın mürebbiye abla!

Dedi, beni de müstehzi bir gülüşle mukabele ettim:

— Günaydın küçük bey!

Onunla meşgul olmak istemiyordum, fakat içimi yiyip bitirmekle olan bir arzusu bana mâni oluyordu.

Başımı ona çevirdim ve istemiyerek sert bir sesle:

— Bu defa ne sual soracaksınız?

Dedim, dudaklarını büzerek hafif hafif güldü.

— Aramızdaki mesafe çok uzak. Eğer biraz yaklaşırsanız sualimi sorarım.

— Pekli geliyorum.

Diye güldüm ve ona doğru yürüdüm. Yanına yaklaşıncaya sordum:

— Arzunuz küçük bey?

— Arzum mu? Şey... sizinle arkadaş olmak...

— Arkadaş mı? Tuhaf...

Koyu yeşil gözlerini bütünü açtı.

— Niçin tuhaf olsun?

Gülmek için dudaklarını ısırdım.

— Arkadaş olarak başka birisini seçemediniz mi?

Bu sualine cevap vermiyordum. Sustu. Ve hiçbir şey söylemeden yanından uzaklaştı.

26 Mayıs

On gündür onu göremiyordum. Aca-ba bana darıldı mı? Hem bu çocuk kim? Buraya yeni mi taşındı? Talebe mi?

Aman, bunlardan bana ne? Kim olursa olsun beni alakadar etmez ki.

28 Mayıs

Hayret! Hayret!

O bugün bahçenin önünden geçiyor du. Kendimi tutamıyarak:

— Anriko, ateşten bacağı aldı, Kazalveykoya yaklaştı. Öteki gözüne de sokmak için elini kaldırdı. Fakat, sokmadan eli yanına düştü. Çünkü, Dora içeri girdi. Kontun vaziyetini görünce sinirleri bozularak haykırdı:

— Anriko, bu ceza ona kâfi...

Öteki gözünü de kör etme...

Müntekim hayrette karısının yüzüne bakarak dedi ki:

— Pekli dedim olsun, fakat böyle ahlaksız ve uğursuz adamlara merhamet etmek caiz değildir. Sana yaptıklarını unuttun mu? Sonra benim en büyük düşmanımdır bu herif!

— Affetmek büyüklüğün şanıdır. Bir daha böyle hareketler de zulunmaz. Şayet yine böyle köftükler yaparsa o zaman cezalarını ver. Nasıl olsa, onu bulursun. Hem böyle zannediyordum ki, bir gözünü kaybetmesi, ona bir ders olmuştur.

Anriko Kazalveykoya döndü.

— Bak, dedi. Fenalık yapmakt

istediğin kadın sana şefaat ediyor. Yüzün kızarmıyor mu bundan? Vicedanım titremiyor mu? Bir daha böyle kötü bir harekette bulursan, yalnız öteki gözünü de çıkarmakla kalmam, kollarını dibinden keserim. Haydi artık defol buradan...

Mankoz ile Sirakyoya emretti:

— Bunu alın, yolun kenarına bırakın. Gözlerini bağlamayı da unutmasınız değil mi?

Kontun gözlerini bağladılar. İki eşiya kolundan tutup mağaradan çıkardılar. Büyük yolun kenarına kadar götürdükten sonra gözlerini çözüp bıraktılar.

Mağaraya dönüp, büyük taş kaldirıp içeri girdikleri zaman ağaçların arasından bir kadın başı uzanarak bir sevinç narası attı:

— Nihayet, Anrikonun gizlendiği yer buldum.

Aşk ve ihanet

Klara, derin siyah gözlerle garip bir suretle sabit, krala bakiyordum. Sebepini sordum:

(Arkası var)

— Kalkık bey! Kalkık bey!

Diye bağırdım. Başımı sert bir hareketle bana çevirdi. Ve uzun uzun baktı. Sonra başını sallıyarak bahçe kapısına doğru yürüdü. Onu gören Aktan ve Nuran da kapıya doğru koşmaya başladılar. Onları tutmak bahanesiyle ben de kapıya koştum.

Yanına yaklaştım. Bana âdeta surat ediyordu.

— Sizi darıdım.

Diye de sitem etti. Allah! Allah! Bu çocuk ta ne tuhaf. Ben de mukabele ettim.

— Ya! Buna çok üzülürüm.

Alayına sinirlendim. Omuz silkiyerek:

— Demek alay ediyorsunuz?

Diye gözlerimin içine baktı. Kıs kıs güliyardım. Küçükler herhalde onu sevmiş olacaktı ki, bacaklarının arasında dolayıyorlardı. Onların kolundan tutarak:

— Haydi, içeri giriniz.

Diye ellerinden yaptım ve bahçenin içine yürümeye başladım. Ağaçların altına gelip te başımı geriye çevirdim zaman bir de ne göreyim. Çocuk hemen arkamda değil mi?

Kaşlarını çatarak sordum:

— Niçin bahçeye girdiniz?

— Sizinle arkadaş olmak istiyordum. Kabul etmez misiniz?

— Siz de arkadaş olmaya nekadır meraklıymışınız?

— Ne olur? Beni arkadaşlığınıza kabul ediniz. Sizinle iyi bir dost olacağım.

Bu sözleri söylerken, hafif bir heyecan sözlerinin hâkimiyetinde, tatlı bir tebessüm yüzüne bambaşka bir güzellik veriyordu. Gamsizli yanaklarını öyle derinleştiren bir acılığı vardı ki...

Uzun bir sükûttan sonra:

— Pekli, dedim. Ama benimle arkadaşlık edecek bir insanın bazı hususlara dikkat etmesi lazımdır.

— Her şeye hazırım. Her şeye hazırım.

Diye el çırptı. Bir kuşun civıltıları gibi incecik bir sesle gülerken:

— Ama, dedi. Bugün bana müsaade ediniz. Yarın saat onda geleceğim.

Topukları üzerinde süratle döndü ve hızlı hızlı yürüyerek bahçeyi geçti. Dışarıya çıkınca:

— Allaha ısmarladık. Yarın geleceğim. Unutmayınız, dedi ve selâm vererek uzaklaştı.

29 Mayıs

Bugün tam saat onda geldi. Beyaz bir pantolon ve gri bir gömlek giymişti. Elimi sıkarken pek neşeliydi ve şüphesiz bugün pek güzeldi.

Saat onbire kadar oturduk. Bana tuhaf ve gülünç vak'alar anlattı. Sonra mektep hayatından bahsetti. Hatta muziplik olsun diye birkaç İngilizce kelime söyledi. Kovboy filmlerinde gördüğü konuşmayı taklit etti.

Ayrılrken de her gün uğriyacağın vadetti.

Ne hoş çocuk!

5 Haziran

Her gün muntazaman uğruyor. Bâ-raber bahçede geziyor ve konuşuyoruz. Ona o kadar dalmışım ki, bir gün gelmezse veya geç gelse, canım sıkılıyor ve kendimi yapayalnız hissediyordum.

Hele dün ayrılırken:

— Mürebbiye abla, yanaklarından öpmeme izin vermez misiniz?

Demez mi? Güldüm ve tuhaf bir istekle yüzümü ona doğru uzattım. Her iki yanğımdan hafifçe öptü ve gülümsüyerek ayrıldı.

Ne çapkın çocuk!

5 Haziran

Bugün pek mahzun geldim. Koyu yeşil gözleri her zamanki gibi parlamıyordu. Sebepini sordum:

(Arkası var)

EVLENME TEKLİFLERİ

(Bu sütuna mahsus mektupların başmuharrir adına gönderilmeyip doğrudan doğruya «Küçük İlanlar servisine» gönderilmesi lazımdır. Mektuplar her gün saat 2 ile 4 arasında alınabilir.)

* Mütenasip vücutlu, ortadan uzunca boylu, elâ gözlü kestane renkli, dalgalı saçlı, balıkcinde 24 yaşında, lise tahsilî, şerefli iyi bir aile kızıyım. Hayat arkadaşında aradığım şartlar: Yüksek tahsil görmüş, devlet memuru veya subay olmasın. Bir kâta fotoğrafı En Son Havadis gazetesi (3 Mediha) rûmunaza müracaat.

* 23 Yaşında ince uzun boylu, sarı saçlı, orta tahsil görmüş, iyi ve ciddi bir aile kızıyım.

Hayat arkadaşım yüksek tahsil görmüş olmasın, yaşı 28 ile 40 arasında bulunmasın, tip mevzu bahis değildir. Arzu edenlerin En Son Havadis gazetesi (25 Umran) remzine müracaatları.

* Yaşı 18-24, boyu 166-174 kumral veya sarı saçlı, hassas sakın, resimden ve seyahat etmekten hoşlanan, nazım yapıtları sanatkar ruhuyla temiz bir aile kızı ile ebedi bir yuva kurmak istiyorum. (29 Kara Kalem) rûmuna müracaat.

* Bayım 174, kilom 64, yaşı 29 kumralım. 60 lira maaşlı İstanbul'da bir devlet fabrikasında san'atkarım. Tahsilim orta derecedir, güzel resim yaparım. Aile mazisi temiz bir genim.

* 36 yaşında, şimdiye kadar evlenmemiş içtimel mevki sahibi, yalnız bir yüksek mühendis kız veya dal beyaz tenli güzel bir bayanla hayatını birleştirmek istemektedir. En Son Havadis'te F. 36 remzine yazılması (fotoğraf lütfederseniz iade edileceğinden emin olabilirsiniz).

* 26 yaşındayım, Almanyada makine mühendisliği tahsil ederek henüz memleketime döndüm. 18-22 yaş arasında ve boyu 1,64 u aşmayan mesut bir yuva kurabileceğim çok güzel ve temiz bir kızla evlenmek istiyorum. Yapılan tekliflere muhakkak surette yeni bir boy fotoğrafı ve bir baş fotoğrafı ilâvesi. Son derece mahremiyetle riayet edileceği ve fotoğrafların geri gönderileceği. Müracaatlar Mak. Müh. rûmuna ile.

* 30 Yaşında, esmer, 1,71 boyunda, devlet memuruyum. Elime 50 lira geçer. Memuriyetimin avantajları vardır.

İyi ve temiz bir aile kızı ile evlenmek istiyorum. Ailesinin muvafakati ile «S. Dikmen» remzine müracaat.

* Esmer orta boylu, neşeli ve sıhhatliyim. Yaşım 30, çalışıyorum, elime net 50 lira geliyor. Yüksek tahsilim var. Çalgı da çalarım. Aradığım erkek 40-45 yaşında, kumral, mavi veya yeşil gözlü, aylık kazancı 100 liradan fazla, kibar tavırlı, yüksek tahsilli sakat olmaması şart, içki, tütün kullanmayan tercih edilir. Arzu eden (Saadet Son) remzine müracaat.

* Tahsilim lisedir. Fransızca iyi bilirim. Boyum 1,60, kilom 60 dir. Kumralım, oldukça güzel sesim de dinlenecek gibidir, endamım mütenasiptir. Ev işlerine vakıfım. Ciddi bir subayla idivace etmek istiyorum. Ciddi tekliflerine resim alir ve gönderirim. (Güngör) rûmuna müracaat.

* Yaşlı karı kocadan ibaret iki kişilik bir aile için bol güneşli iki odasına aile nezdinde pansiyon aranmaktadır. Beyoğlu, Mağka, Şişli taraflarında olmasa şayanı tercihtir. Telefonla 22488 Akife müracaat.

Kitaplarınıza ARİF BOLAT KİTAP EVİNDEN

alınız. Bütün kitapları bulabilirsiniz. Ankara neşriyatı, Atıfhan model vesair mecmuaların Bahâlide yegâne satış yeridir. Gazetelere ilân da kabul eder. Ankara caddesi 89 İstanbul

İSTANBUL BELEDİYESİ

ŞEHİR TİYATROSU

ad. Komedisi Bugün 15.30 da, akşam 20.30 da KIBARLIK BUDALASI

25 ilkteşrin cumartesi gününden başlayarak:

VATAN

Gazetesinde yeni bir neşriyat programı

1.- Berraklığa Doğru

Ahmet Emin YALMAN'ın memleket meseleleri hakkında esaslı düşüncelerini havi bir yazı serisi

2.-Macaristanda Türkler

Geçen asırlardaki Türk varlığı hakkında dilimizde pek az tarihî roman vardır. Hele Macaristanda asırlarca idare eden Türklerin diğer unsurlardan olan münasebetleri ne olduğunu gözümüz önüne getiriyoruz. Aradaki münasebetin surf askerî olduğunu sanıyorduz.

Meşhur Macar romancısı muharriri Yokayn Macar kaynaklarına göre (Macaristanda Türkler) başlı ile yazdığı tarihî roman bunun böyle olmadığını gösteriyor ve gözümüz önünde yeni ufuklar açıyor.

Bu romanda; Türk içtimai üstünlüğünü ve güzel sanatlar bakımından Türklerin Macaristanda kazandığı mevki pek açık bir surette görülmektedir.

Romanın kahramanı Ferit Beyle Aranka Beldi adlı Macar dilberi arasında sevdâ, en tatlı heyecanlar uyandıracak sahnalar geçirmektedir.

Roman çok meraklı vak'atlarla doludur.

3.- Kızıl Kaya

Vikki Baum'ın en güzel, en canlı, en ince bir romanı

"türkçeye çeviren Rezzan Emin YALMAN."

Vatan gazetesi, bayram ertesi nüshasında bütün bu neşriyata başlayacaktır.

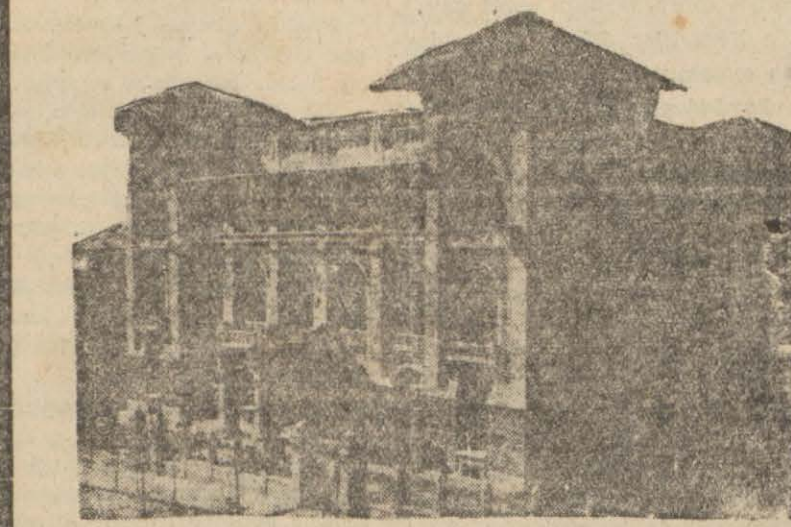
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası

Kuruluş tarihi: 1888. — Serma yesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265.

Zirai ve ticarî her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28,000 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 det	1.000 liralık	4.000 lira	100 adet	50 liralık	5.000 lira
4 »	500 »	2.000 »	120 »	40 »	4.800 »
4 »	250 »	1.000 »	160 »	20 »	3.200 »
40 »	100 »	4.000 »			

DIKKAT: Hesaplarımızdaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir. Kurallar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birincikânun da çekilecektir.

GRİPİN

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRIP, ROMATİZMA

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser

İcâbında günde 3 kase alınabilir. Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

BAYRAMDA YALNIZ KIZILAY GAZETESİ ÇIKACAKTIR.

İlanlarınızı vermekle hem kendinize ve hem de Kızılaya yardım etmiş olacaksınız.

İlan sayfasında santimi 50 kuruştur.

Müracaat yeri:

İstanbul, Postahane karşısında Kızılay satış bürosu Tel: 22653

İstanbul, Postahane arkasında İlançılık Şirketi Telefon: 20094-95

Devlet Denizyolları İşletmesi İlanları

20 Birinciteşinden 27 Birinciteşine kadar

Muhtelif Hatlara Kalkacak Vapurların İsimleri

Kalkış Gün ve Saatleri ve Kalkacakları Rıhtımlar

Karadeniz hattına

— Pazartesi 17 de (Güneyse), perşembe 17 de (Erzurum). Galata rıhtımından.

Bartın hattına

— Cumartesi 18 de (Anafarta), Sirkeci rıhtımından, (İs'arı ahire kadar haftada bir posta yapılacaktır. İneboluya kadar gidecek olan bu posta gidiş ve dönüşte Akcakocaya uğrıyacaktır.)

İzmit hattına

— Perşembe 8 de (Bartın). Tophane rıhtımından. (İs'arı ahire kadar haftada bir posta yapılacaktır.)

Mudanya hattına

— Salı, Perşembe ve Cumartesi 10 da (Çanakkale). Pazar 8 de (Trak) Postalar Galata rıhtımından kalkarlar.

(NOT: Yukarıda yazılı günlerde yalnız birer vapur kalkacaktır. İlâve postalar yapılmıyacaktır.)

Pazartesi, çarşamba ve cuma 8 de (Trak). Galata rıhtımından. Ayrıca çarşamba ve cumartesi 20 de (Konya). Tophane rıhtımından.

Salı ve Cuma 19 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.

Pazar 9 da (Bartın). Tophane rıhtımından.

Çarşamba 12 de (Üğen). Cumartesi 12 de (Mersin) Sirkeci rıhtımından.

Pazar 16 da (İzmir). Galata rıhtımından.

Perşembe 13 de (Kadeş). Galata rıhtımından.

(NOT: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yamir acentelerimizden öğrenilebilir.

Galata Baş Acenteligi — Galata rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında 42363

Galata Şube Acenteligi — Galata rıhtımı, Mmtaka Lıman Reaılığı binası altında 40133

Sirkeci Şube Acenteligi — Sirkeci, Yolcu Salonu 22740

(8290)

Karabiga hattına

— Salı ve Cuma 19 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.

İmroz hattına

— Pazar 9 da (Bartın). Tophane rıhtımından.

Ayvalık hattına

— Çarşamba 12 de (Üğen). Cumartesi 12 de (Mersin) Sirkeci rıhtımından.

Pazar 16 da (İzmir). Galata rıhtımından.

Perşembe 13 de (Kadeş). Galata rıhtımından.

(NOT: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yamir acentelerimizden öğrenilebilir.

Galata Baş Acenteligi — Galata rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında 42363

Galata Şube Acenteligi — Galata rıhtımı, Mmtaka Lıman Reaılığı binası altında 40133

Sirkeci Şube Acenteligi — Sirkeci, Yolcu Salonu 22740

(8290)

NOT: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yamir acentelerimizden öğrenilebilir.

Galata Baş Acenteligi — Galata rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında 42363